

... Họ chốt một cách thắm thượ ng trên đầ t liệ n cũng nhấ trên biệ n cầ ... Cái đó là sầ thầ c lầ ch sầ mà mình phầ i trình bày lầ i, phầ i lầ u giầ lầ i đầ cho các em thầ y.”

Sau 36 năm đầ nh cầ tầ i các quầ c gia Tây phầ ng tầ khi chiệ n tranh Việ t Nam kầ t thúc, cầ ng đầ ng ngầ i Việ t hầ i ngoầ i đã đầ n dà lầ n mầ nh và đang đầ lầ i nhiệ u đầ uầ n nầ i quầ hầ ng thầ hai. Tầ i nhiệ u nầ c trên thầ giầ i ngầ i ta đã thầ y xuầ t hiệ n nhầ ng đầ i kầ niệ m do các cầ ng đầ ng ngầ i Việ t đầ ng lên đầ đánh đầ u cuầ c di cầ vầ đầ i cầ a ngầ i Việ t Nam sau sầ kiệ n 30 thắ ng Tầ năm 1975. Mầ t vài việ n bầ o tàng thư viện nhân Việ t Nam đã mầ cầ a hoầ t đầ ng tầ i mầ t sầ thành phầ tầ Châu Úc, Châu Mầ , cho tầ i Châu Âu. Riêng tầ i Canada, dự án xây mầ t việ n bầ o tàng thư viện nhân tầ i thầ đô Ottawa đã đầ c khầ i xầ ng tầ năm 2005.

Tầ n sĩ Lê Duy Cầ n

Hoài Häng tầ p xúc vầ i Tầ n sĩ Lê Duy Cầ n, Trầ ng Dự án Việ n Bầ o Tàng Thư viện Nhân Ottawa, đầ tìm hiệ u diệ n tầ n cầ a công trình quy mô này. Mầ i quý thính giầ theo dõi chi tầ t trong Câu Chuyầ n Việ t Nam tuầ n này.

Tầ n sĩ Lê Duy Cầ n, Trầ ng Dự án Việ n Bầ o Tàng Thư viện Nhân, cho biệ t là Liệ hầ i Ngầ i Việ t Canada đã khầ i xầ ng dự án này tầ thắ ng 12 năm 2005, nhầ m 2 mầ c đầ ch.

Tầ n sĩ Lê Duy Cầ n: “Thầ nhầ t là đầ trình bày nhầ ng đầ kiệ n lầ ch sầ có liệ quan tầ i cuầ c di cầ tìm tầ do cầ a 2 triệ u ngầ i Việ t tầ nầ n sau biệ n cầ năm 1975. Và thầ hai là đầ trình bày nhầ ng thành quầ , nhầ ng đóng góp cầ a cầ ng đầ ng ngầ i Việ t tầ i các quầ c gia đầ nh cầ , nghĩa là không phầ i mình sang đây là đầ đi tìm miệ ng cầ m mạnh áo không thầ i, mà mình còn đóng góp lầ i, đã tầ ng và đang đóng góp vào xầ hầ i đầ a phầ ng.”

Tầ n sĩ Lê Duy Cầ n giầ i thích vầ tầ m quan trầ ng cầ a công tác gầ i các đầ kiệ n lầ ch sầ vầ

cuộc di cư của người Việt như sau:

Tiến sĩ Lê Duy Công: “Đi u đó rất quan trọng cho nhu cầu sinh tồn để đi trßc không truyßn lßi nhßng kinh nghiệm sống, nhßng đß kißn lập chß, thì vß sau này các con cháu của chúng ta không bißt tßi sao lßi có sß hißn diện của người Việt tßi hßi ngoạißi. Tßi sao lßi có chuyßn 2 trißu người bß nßc ra đi? Nßu các em chß nghe theo nhßng lßi tuyên truyßn của nhà cßm quyßn cßng sßn, các em có thß nghĩ rằng không bao giờ có người tß nßn hßt, mà thực tß là có 2 trißu người tß nßn bß nßc ra đi, trong đó phần nßa không bao giờ tßi bß tß do. Họ chßt mßt cách thßm thßng trên đßt lißn cũng nhß trên bißn cß ... Cái đó là sß thực lập chß mà mình phải trình bày lßi, phải lßu giữ lßi để cho các em thßy.”

Đßc bißt tßng chi phí của dự án xây viện bảo tàng thuyền nhân ở Ottawa lên tßi 4 trißu 300,000 đôla, tính cả tiền mua đßt lßn chi phí xây cßt. Tiến sĩ Lê Duy Công cho bißt Liên hßi Ngßng i Việt Canada đã mua đßc mßt mißng đßt ở trung tâm thành phố Ottawa trß giá 600,000 đôla, đßi diện vßi Đài Tßng nißm Việt Nam mà Liên hßi đã cho xây hßi năm 1995 vßi mßt bßc tßng, gọi là tßng Mẹ Bßng Con, tßng Anh là “Refugee Mother and Child”.

Tiến sĩ Lê Duy Công: “Chß đó đã trß thành mßt đßa đißm du lịch của thành phố. Các xe chß du khách đi thăm thành phố đßu đi qua chß đó. Rất may là chi phí của Đài kß nißm Việt Nam lên tßi 100,000 đôla, hoàn toàn do cßng đßng mình bß ra hßt, chß không xin đßng nào của thành phố hay của chính phủ Canada. Mình đßc cái may mắn là thành phố cho mißng đßt đó để xây tßng đài.”

Tiến sĩ Lê Duy Công nói mißng đßt ở đßi diện tßng đài Mẹ Bßng Con mà Liên hßi mua đßc rßng 8000 bß vuông, và đây sß là nßi xây Viện Bảo tàng Thuyền Nhân Việt Nam. Ông phßc hßa thißt kế của Viện Bảo tàng như sau.

Tiến sĩ Lê Duy Công: “Chúng tôi sß xây mßt nhà 3 tßng. Tßng trßt sß đßc dùng cho các cß sở thßng mßi thuê để lßy tiền để u hành Viện Bảo tàng. Tßng thß 2, ngoài nhßng phòng làm vißc sß có mßt cái thß vißn và các phòng trißn lãm. Ngoài ra còn có mßt hßi trßng có thß chßa 200 người. Hßi trßng đó sß đßc dùng thß nhßt, để trình bày nhßng sinh hoạt văn hóa và thß hai, cũng là mßt hình thßc kißm tißn để đißu hành viện bảo tàng. Tßng thß 3 hoàn toàn đßc dành cho các phòng trißn lãm.”

Tiến sĩ Lê Duy Côn cho biết nhóm sở hữu công nghệ nhớt tình cờ các công đồng người Việt tại Canada và nhóm người khác, ngay cả tại những thành phố rất ít người Việt, cho tôi giới thiệu Liên hiệp đã gây quỹ và được hỗ trợ của chính phủ đóng góp khoảng 800 ngàn đôla. Hiện còn thêm 3 triệu 500 ngàn đôla nữa để khởi công xây dựng viên báo tàng. Tiến sĩ Lê Duy Côn cho biết số tiền này dù rất lớn, tuy nhiên các hoạt động gây quỹ của Liên hiệp Người Việt Canada trong năm qua đã thành công ngoài dự liệu.

Tiến sĩ Lê Duy Côn: “Chúng tôi từng cho được 5 buổi gây quỹ ở các thành phố khác nhau, bắt đầu là một thành phố rất nhỏ, dân số có 790 người thôi mà bây giờ đã có gần 400 người tham dự, gây quỹ được hơn 12,000 đôla. Sau buổi đó, chúng tôi từng cho được gây quỹ tại thành phố Calgary, thành phố này lớn hơn, có từ 12,000 tới 15,000 người Việt, hôm đó gây quỹ được 40,000 đôla. Sau đó nữa, chúng tôi lại từng cho được một buổi gây quỹ ở một thành phố nhỏ hơn là thành phố Halifax ở miền đông của Canada, thành phố đó chỉ có 390 người Việt Nam, hôm đó tới 200 người đến dự, chúng tôi gây quỹ được cũng gần 12,000 đôla. Ngày 26 tháng 11 năm vừa rồi, chúng tôi từng cho được ở thành phố Edmonton, từng đồng ý đồng, hơn 12,000 người, chúng tôi gây quỹ được 46,000 đôla. Và buổi chót là tại Ottawa. Thành phố Ottawa từng đồng ý ít người Việt, khoảng 7000 người thôi, thì chúng tôi quyên được 30,000 đôla.”

Ngoài các công đồng người Việt, có một số hãng xe của Canada đang hay từng mời nhân công nhân viên người Việt, cũng từng mời cho Liên hiệp để xây dựng viên báo tàng, nhờ một cách để vinh danh nhân viên người Việt Nam của họ.

Tiến sĩ Lê Duy Côn cho biết thêm chi tiết: “Năm vừa rồi, có một hãng làm đồ phở từng xe hơi của người Canada ở Winnipeg, họ từng cho Liên hiệp tới cả 100,000 đôla. Ngoài ra, còn có một khách sạn ở vùng Halifax, có ông chủ khách sạn này xưa có một nhân viên người Việt, ông này rất thích nhân viên người Việt vì họ làm việc tận tụy, thành ra ông bà đóng góp 10,000 đôla, và trong từng lần lại có thể sẽ đóng góp nhiều hơn nữa.”

Tiến sĩ Lê Duy Côn cho biết năm nay, Liên hiệp sẽ tiếp tục các hoạt động gây quỹ tại các thành phố lớn ở Canada, như Montréal, Québec và Vancouver. Và tại Hoa Kỳ, Liên hiệp sẽ tiếp tục nỗ lực gây quỹ tại các thành phố Washington, Houston và San José.

Thưa quý thính giả, 3 thập niên là một thời gian khá dài để xây dựng lại cuộc sống, để họ nhập và đóng góp vào công đồng chính mình trong môi trường mới. Nay, với một vài thành công vàng hơn trong xã hội quê hương thì hai, thì họ người Việt tại nước đầu tiên đã bắt đầu lo lắng rằng những thế hệ sinh sau đẻ muộn, lớn lên ở nước ngoài và hoàn toàn họ nhập vào công đồng chính

màch, có nguy c< quên đi c< i ngu< n, không còn bi< t nguyên do vì sao l< i có s< hi< n đi< n c< a nh< ng ng< i Việt d< u tiên t< i đ< t n< c n< i h< sinh s< ng. Trong b< i c< nh đó, dàn Văn Bỏ Tầng Thuyền nhân Việt Nam ở Ottawa đ< c kh< i x< ng không nh< ng ch< đ< gìn giữ các d< ki< n l< ch s< v< cu< c di c< c< a ng< i t< n n Việt Nam, mà vi< n bỏ tầng này còn là m< t trung tâm sinh ho< t, trung tâm văn hóa, m< t g< ch n< i giữ a quê h< ng đ< u tiên và quê h< ng th< hai, giữ a th< h< t n< n đ< u tiên và các th< h< g< c Việt Nam t< ng lai.